॥ अथ राजसूयिकपर्व्व ॥ ६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ रक्षणाद्धर्म्मराजस्य सत्यस्य परिपालनात् । शत्रूणां क्षपणाच्चैव स्वकर्म्मनिरताः प्रजाः ।
बलीनां सम्यगादानाद्धर्म्मतश्चानुशासनात् । निकामवर्षी पर्ज्जन्यः स्फीतो जनपदोऽभवत् । १२०५
सर्व्वारम्भाः सुप्रवृत्ताः गोरक्षा कर्षणं वणिक् । विशेषात् सर्व्वमेवैतत् सञ्जज्ञे राजकर्म्मणः ।
दस्युभ्यो वञ्चकेभ्यो वा राजन् प्रति परस्परं । राजवल्लभतश्चैव नाश्रूयन्त मृषा गिरः ।
अवर्षञ्चातिवर्षञ्च व्याधिपावकमूर्च्छनं । सर्व्वमेतत्तदा नासीद्धर्म्मनित्ये युधिष्ठिरे ।
प्रियं कर्त्तुमुपस्थातुं बलिकर्म्म स्वभावजं । अभिहर्त्तुं नृपा जग्मुर्नान्यैः कार्य्यैः कथञ्चन ।
धर्म्मैर्धनागमैस्तस्य ववृधे निचयो महान् । कर्त्तुं यस्य न शक्येत क्षयो वर्षशतैरपि । १२१०
स्वकोष्ठस्य परीमाणं कोषस्य च महीपतिः । विज्ञाय राजा कौन्तेयो यज्ञायैव मनो दधे ।
सुहृदश्चैव ये सर्व्वे पृथक्च सहिताब्रुवन् । यज्ञकालस्तव विभो क्रियतामत्र साम्प्रतं ।
अथैवं ब्रुवतामेवं तेषामभ्याययौ हरिः । ऋषिः पुराणो वेदात्माऽदृश्यश्चैव विजानतां ।
जगतस्तस्थुषां श्रेष्ठः प्रभवश्चाव्ययश्च ह । भूतभव्यभवन्नाथः केशवः केशिसूदनः ।
प्राकारः सर्व्ववृष्णीनां आपत्स्वभयदोऽरिहा । बलाधिकारे निक्षिप्य सम्यगानकदुन्दुभिं । १२१५
उच्चावचमुपादाय धर्म्मराजाय माधवः । धनौघं पुरुषव्याघ्रो बलेन महता वृतः ।
तं धनौघमपर्य्यन्तं रत्नसागरमक्षयं । नादयन् रथघोषेण प्रविवेश पुरोत्तमं ।
पूर्णमापूरयंस्तोयं द्विषच्छोकावहोऽभवत् । असूर्य्यमिव सूर्य्येण निर्वातमिव वायुना ।
कृष्णेन समुपेतेन जहृषे भारतं पुरं । तं मुदाभिःसमागम्य सत्कृत्य च यथाविधि ।
स पृष्ट्वा कुशलञ्चैव सुखासीनं युधिष्ठिरः । धौम्यद्वैपायनमुखैर्ऋत्विग्भिः पुरुषर्षभः । १२२०
भीमार्जुनयमैश्चैव सहितः कृष्णमब्रवीत् ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ त्वत्क्षेत्रे पृथिवी सर्व्वा मद्देशे कृष्ण वर्त्तते ।
धनञ्च बहु वार्ष्णेय त्वत्प्रसादादुपार्जितं । सोऽहमिच्छामि तत्सर्व्वं विधिवद्देवकीसुत ।
उपयोक्तुं द्विजाग्र्येभ्यो हव्यवाहे च माधव । तदहं यष्टुमिच्छामि दाशार्हं सहितस्त्वया ।
अनुजैश्च महाबाहो तदनुज्ञातुमर्हसि । तद्दीक्षापय गोविन्द त्वमात्मानं महाभुज ।
त्वयीष्टवति दाशार्हं विपाप्मा भविता ह्यहं । मां वाऽप्यभ्यनुजानीहि सर्व्वैरनुजैर्विभो । १२२५
अनुज्ञातस्त्वया कृष्ण प्राप्नुयां क्रतुमुत्तमं ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तं कृष्णः प्रत्युवाचेदं वर्णयन् गुणविस्तरं ।
त्वमेव राजशार्दूल सम्राडर्हो महाक्रतुं । संप्राप्नुहि त्वया प्राप्ते कृतकृत्यास्ततो वयं ।
यजस्वाभीप्सितं यज्ञं मयि श्रेयस्य वस्थिते । नियुङ्क्ष्व त्वञ्च मां कृत्ये सर्व्वं कर्त्ताऽस्मि ते वचः ।
युधिष्ठिर उवाच ॥ सफलः कृष्ण सङ्कल्पः सिद्धिश्च नियता मम । यस्य मे त्वं हृषीकेश यथेप्सितमुपस्थितः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ अनुज्ञातस्तु कृष्णेन पाण्डवो भ्रातृभिः सह । ईजितुं राजसूयेन साधनान्युपचक्रमे । १२३०
ततस्त्वाज्ञापयामास पाण्डवोऽरिनिबर्हणः । सहदेवं युधां श्रेष्ठं मन्त्रिणश्चैव सर्व्वशः ।